

[Boye Meyer.]

at den ærede ordfører for det kommunistiske parti (Alvilda Larsen) sagde noget om, at der jo ikke var sket nogen stigning i vedligeholdelsesudgifterne, men som det fremgår af udvalgets bemærkninger, er der dog her, som jeg nævnte, tale om en stigning på 45 pct.

Selvom dette tal altså viser en — tør det nok siges — ret væsentlig stigning, mener ministeren ikke, idet der henvises dels til den stedfundne konvertering, dels til bortfaldet af lejeledigheden, at denne forøgelse af udgifterne kan betinge, at man i den nuværende usikre økonomiske situation, hvor et prisfald kan ventes at indtræde, kan gå med til en almindelig forhøjelse af huslejeniveauet. Hvad angår konverteringen, må jeg iøvrigt sige, at det jo nærmest er de offentlige midler, der er blevet konverteret. Hvor det drejer sig om private prioriteter, som jo i mange tilfælde løber over lange åremål, har der ikke været nogen konvertering, og i disse tilfælde ligger renten mange gange på 5 pct., så her gælder det altså ikke, at konvertering har medført nogen væsentlig indskrænkning af omkostningerne.

Jeg ønsker desuden at pege på det meget uheldige i, at man ved disse beregninger af udgifterne er standset ved året 1946, skønt de største stigninger er sket i perioden 1946—48. Hvis beregningerne var ført op til 1948, ville man utvivlsomt være kommet op på en væsentligt højere procent. Og hvad angår henvisningen til et eventuelt prisfald, er der ikke alt for meget i øjeblikket, der begrunder håb om noget sådant, og iøvrigt vil et sådant tænkt prisfald ikke hjælpe grundejerne, hvis lejeindtægter er indstillet på prisniveauet fra før krigen — et niveau, som ingen regner med at komme ned på igen.

Dertil kommer så yderligere, at i reparationsarbejder på fast ejendom indgår arbejdslønnen som en væsentlig bestanddel af udgifterne, og med den forhåndenværende knaphed på bygningshåndværkere, set i relation til det meget nybyggeri, som stadig vil være påkrævet et godt stykke ud i fremtiden, vil der være en endog særdeles ringe sandsynlighed for, at lønningerne går ned. At dette ikke er en påstand, som er grebet ud af luften, fremgår med al tydelighed af den betænkning, der er afgivet af boligministeriets huslejeudvalg I, hvori der pag. 60 siges — jeg beder om den højtærede formands tilladelse til et par citater —:

„Det er vanskeligt at udtale sig om, hvorvidt der kan forventes yderligere

lønfald udover bortfald af den sortbørsprægede del af lønnen. I et land med stærke fagforeninger er det en erfarings-sag, at de overenskomstmæssige lønninger praktisk taget aldrig går væsentlig ned.“ Det hedder videre i samme betænkning pag. 62:

„Herefter vil huslejen i det byggeri, der opføres uden offentlig støtte, komme til at ligge mindst 60 pct. over huslejen før krigen.“

Det siges med andre ord her ganske kategorisk, at man ikke kan vente et prisfald af et sådant omfang, at prisniveauet kommer til at ligge på linie med niveauet fra før 1939:

Den højtærede boligminister henviser videre til, at det vil være uheldigt, om en sådan prisfaldstendens skulle modarbejdes af en forhøjelse af huslejen, der vil påvirke pristallet i opadgående retning. Indtræder et sådant prisfald, afsvækkes efter ministerens opfattelse desuden i væsentlig grad den motivering, der skulle begrunde en lejeforhøjelse som følge af stigningen i driftsomkostningerne. Det kan jo ikke afkræftes og er naturligvis uheldigt, men det må jo på den ene side ikke lades ude af betragtningerne i disse overvejelser, at man må regne med en fortsat stigning i pristallets husleje-post, selvom en almindelig lejeforhøjelse for ejendomme fra før krigen afvises, fordi nybyggeriet i stigende grad vil gøre sin indflydelse gældende, og på den anden side kan man vel ikke med billighed forlange, at netop grundejerne skal være så godt som de eneste, der må nøjes med et førkrigsvederlag af hensyn til pristallet, og endelig vil der jo, hvis det prisfald, som ministeren ventter, indtræder, ske en nedgang i pristallet gennem de øvrige faktorer, som indgår heri, således at en lejeforhøjelse i hvert fald ikke vil medføre en yderligere stigning.

Udvalget er som bekendt nået til, at en generel lejeforhøjelse med højst 10 pct. vil medføre en stigning i pristallet på 3,1 pct., men gør opmærksom på, at man af hensyn til pristallet kan aftrappe en generel lejeforhøjelse over f. eks. 3 år. Det er jo en løsning, som kan gøres til genstand for nærmere drøftelse. Hvorvidt det er en farbar vej, skal jeg ikke på nuværende tidspunkt kunne udtale mig om.

I denne forbindelse melder sig iøvrigt et spørgsmål, om ikke en almindelig forhøjelse af lejen er i stand til at modvirke den herskende bolignød. Det er fra forskellig side fremhævet, at bibeholdelsen af det billige boligniveau fra 1939 har været med-